

CYKL | O NAS I DLA NAS

GRUPA WIEKOWA | KLASY 7–8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

PRZEDMIOT | GODZINA WYCHOWAWCZA, EDUKACJA ZDROWOTNA

AUTORKA | MARTA RÓWNY

KARTA PRACY INDYWIDUALNEJ DO FILMU „BIRK I MAGNA – MRO CZNY SEKRET JASKINI”

Temat: W pułapce konsumpcjonizmu

Zadanie 1. Czy znasz te pojęcia?

Połącz pojęcie z właściwym wyjaśnieniem.

Pojęcie	Wyjaśnienie
1. Konsumpcjonizm	a) rozwój, który pozwala zaspokajać potrzeby ludzi bez niszczenia środowiska
2. Zrównoważony rozwój	b) obawa o przyszłość Ziemi i o skutki zmian klimatu
3. Zasoby naturalne	c) nadmierne kupowanie i gromadzenie produktów
4. Lęk klimatyczny	d) surowce i dobra pochodzące z natury, np. woda, lasy, ropa

Odpowiedzi:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Zadanie 2. Influencer czy bohater?

Wyobraź sobie, że Birk i Magna prowadzą profile w mediach społecznościowych. Odpowiedz na pytania, które pomogą Ci w dalszej części pracy, czyli w uzupełnieniu w kreatywny sposób profilu jednego z nich.

Jakie treści publikowałiby Birk i Magna?

Czy reklamowałiby produkty?

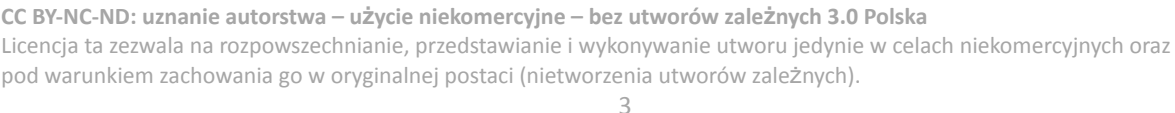

Jakie współprace uznaliby za nieuczciwe?

Zadanie 3. Refleksja

Zapoznaj się z opisanymi sytuacjami i zaznacz, czy są one przykładem działań proekologicznych, rozsądnej konsumpcji czy konsumpcjonizmu.

Sytuacja	Działanie proekologiczne	Rozsądna konsumpcja	Konsumpcjonizm
Kupowanie nowego telefonu co roku pomimo tego, że stary wciąż jest sprawny	☐	☐	☐
Naprawa plecaka zamiast kupowania nowego	☐	☐	☐
Kupowanie ubrań tylko dlatego, że są modne	☐	☐	☐
Korzystanie z bidonu wielorazowego	☐	☐	☐
Robienie nieplanowanych zakupów spożywczych i w konsekwencji wyrzucanie jedzenia	☐	☐	☐
Zakup nowego zegarka, gdy stary przestał działać.	☐	☐	☐

Zadanie 4. Zasoby naturalne wokół nas

Wypisz po 3 przykłady zasobów naturalnych odnawialnych i nieodnawialnych.

Zasoby odnawialne	Zasoby nieodnawialne
1.	1.
2.	2.
3.	3.

Zadanie 5. Praca z tekstem

Zapoznaj się z fragmentem artykułu, którego autorem jest Artur Szutta, i odpowiedz na pytania.

„Dawno temu były na Ziemi dwa państwa, Fronezja i Ejaja, które podobno poradziły sobie z problemem nadmiernej konsumpcji i zanieczyszczenia środowiska.

We Fronezji władze doszły do wniosku, że jedynym słusznym rozwiązaniem jest edukacja obywatelska. W szkołach, na uniwersytetach, w mediach dyskutowano o zanieczyszczeniu środowiska, o marnej kondycji moralnej Fronezjan. W ten sposób nakłaniano ich do zmniejszenia konsumpcji, do kupowania tylko tych dóbr, które są konieczne. Powstał też ruch na rzecz minimalizmu, który zachęcał do skromności: zadowalania się małymi mieszkankami, korzystaniem z publicznej komunikacji, noszeniem skromnych ubrań aż do momentu, kiedy naprawdę będą całkowicie znoszone. Podobno doprowadzono nawet do tego, że ludzie wstydzili się pokazywać w nowych ubraniach, jeździć luksusowymi autami czy choćby wyrzucać zmarnowaną żywność na śmietnik. Czy ostatecznie udało się rozwiązać problem nadmiernej konsumpcji, nie wiadomo. Dzieli nas od tamtych czasów mrok historii. Przetrwало niewiele świadectw sukcesu przyjętej przez Fronezjan polityki.

Niektórzy komentatorzy (pewnie ze złośliwości) twierdzą, że Fronezja podupadła gospodarczo w wyniku drastycznego spadku popytu na rynku, który sprawił, że wiele firm (nie tylko te produkujące luksusowe dobra) zbankrutowało. PKB Fronezji rok po roku opadało coraz niżej i niżej, aż pewnego dnia doszło do krwawej rewolucji byłych przedsiębiorców i właścicieli firm. Zdaniem innych reforma nigdy się nie udała, ponieważ do Fronezjan nie przemawiała idea ascetycznego życia.

Dlatego też, jak twierdzą niektórzy, sąsiednia Ejaja, obserwując niepowodzenia Fronezji, wybrała inną drogę. Nie wierząc w racjonalność swoich obywateli oraz bojąc się ekonomicznej zapaści, kierujący Ejają przyjęli, że najlepszym rozwiązaniem będzie centralne sterowanie gospodarką, które pozwoli uniknąć nadmiernej produkcji i uwodzenia obywateli do zbędnych zakupów.

Włodarze jednak dobrze znali historię, czytali książki profesora von Ejajeka. Wiedzieli, że centralna gospodarka boryka się z problemem wiedzy o tym, jakich dóbr, w jakim stopniu i gdzie potrzeba. Postanowili uniknąć tego problemu dzięki nowoczesnemu rozwiązaniu, jakim było zastosowanie sztucznej inteligencji i rozbudowanego systemu zbierania danych. Każdemu gospodarstwu domowemu rząd podarował «służącego», robota o sztucznej inteligencji, którego zadaniem było zorientowanie się, czego jego «właściciele» naprawdę potrzebują i przekazanie tej informacji do centralnego komputera. Ten z kolei integrował zebraną wiedzę i podejmował decyzje o tym, co w jakiej firmie należy wyprodukować i gdzie dostarczyć. Decydował też o tym, jakie treści rozprzestrzeniać w Internecie, sieciach telefonicznych, aby wytworzyć odpowiednie zachowania konsumentów.

Jednym z rozwiązań było też publikowanie informacji o «dobrych obywatelach», przyznawanie punktów społecznych tym, którzy idealnie spełniali oczekiwania centralnego komputera. Co miesiąc były ogłaszane wyniki plebiscytów na najlepszego obywatela, których zwycięzcy byli nagradzani wycieczkami do egzotycznych miejsc. Podobno funkcjonował też konkurs «Spełnij swoje marzenie», w którym zwycięzcom pozwalano wybrać, w jakiej formie chcą być nagrodzeni.

Czy ten projekt się powiódł? Niestety nie wiemy. Podobno nie wszyscy mieszkańcy Ejaji byli z niego zadowoleni i spora ich część uciekła do sąsiedniej (choć biedniejszej) Fronezji. Dlaczego uciekali? Źródła milczą, krążą jednak pewne hipotezy. Jakie? Wy mi powiedzcie”.¹

Jakie problemy próbowały rozwiązać Fronezja i Ejaja?

W jaki sposób Fronezja, a w jaki Ejaja walczyły z nadmierną konsumpcją?

¹ A. Szutta, *Dwa rozwiązania problemu nadmiernego konsumpcjonizmu*, „Filozofuj!” 2022, 6(48).

Czy system punktów społecznych jest sprawiedliwy? Uzasadnij swoją opinię.

Zadanie 6. Pisanie krótkiej formy wypowiedzi

Napisz krótką wypowiedź na temat: „W którym państwie wol(a)bym żyć – we Fronezji czy w Ejaji?”.

Zadanie 7. Przemysł odpowiedzialny

Uzupełnij zdania podanymi wyrazami.

segregacja, recykling, energia, środowisko, odpady

Odpowiedzialny przemysł powinien ograniczać ilość _____.

Ważnym działaniem jest _____ śmieci.

Wiele firm inwestuje w odnawialną _____.

Recykling pomaga chronić _____.

Ponowne wykorzystanie materiałów to _____.

Zadanie 8. Lęk klimatyczny

Odpowiedz na pytania. Odwołaj się przy tym do własnej wiedzy.

Czym dla Ciebie jest lęk klimatyczny?

.....

.....

.....

Jakie działania mogą pomóc zmniejszyć ten lęk?

.....

.....

.....

.....

Czy rozmowa o problemach klimatycznych jest potrzebna? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

.....

.....

.....

.....